

WYMAGANIA EDUKACYJNE z historii kl. II

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Historia* Wydawnictwa Szkolnego PWN (Nowa Era)

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, potrafi samodzielnie formułować wnioski i wyrażać opinie, a po
POLSKA I SCHYŁKU ŚREDNIOWIECZA					
1. Unia Polska z Litwą. Władysław Jagiełło na tronie polskim	Uczeń: • zna pojęcie: unia personalna; • zna postać Władysława Jagiełły.	Uczeń: • wyjaśnia z pomocą nauczyciela znaczenie i postanowienia unii w Krewie oraz w Horodle; • przyporządkowuje datę 1410 r. odpowiednie wydarzenie • wymienia przywileje szlacheckie nadane za panowania Jagiełły;	Uczeń: • wymienia z pomocą nauczyciela etapy powstania sojuszu polsko-litewskiego za panowania pierwszych Jagiellonów • wyjaśnia przyczyny i następstwa unii polskiej z Litwą; • przedstawia postanowienia soboru w Konstancji.	Uczeń: • wymienia, systematyzuje i sytuuje w czasie wydarzenia związane z relacjami polsko-litewskimi – krzyżackimi za panowania pierwszych Jagiellonów; • ocenia z pomocą nauczyciela znaczenie postanowień soboru w Konstancji dla Polski.	Uczeń: • ocenia wpływ wzrostu przywilejowania szlachty na sposób sprawowania władzy w Polsce.

		<ul style="list-style-type: none"> • łączy okres 1409–1411 z odpowiednimi wydarzeniami oraz krótko wyjaśnia ich znaczenie dla łamania potęgi zakonu krzyżackiego 			
Bitwa pod Grunwaldem (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna datę 15 lipca 1410 r. i przy porządkuje jej odpowiednie wydarzenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia z pomocą nauczyciela najważniejsze postaci związane z bitwą pod Grunwaldem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawową różnicę w wiarygodności pomiędzy opisami bitwy z epoki a późniejszą wizją artystyczną przedstawioną przez Jana Matejkę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia z pomocą nauczyciela taktykę wojsk od dowództwa Jagiełły; • wymienia w kolejności chronologicznej najważniejsze etapy bitwy; • wskazuje przyczyny zwycięstwa wojsk Jagiełły; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie zwycięstwa grunwaldzkiego dla pozycji Polski na arenie międzynarodowej;
2. Polska w schyłku średniowiecza. Rządy Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiełły	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1444 r., 1454 r., 1466 r., i przy porządkuje im odpowiednie wydarzenia; • zna postać Władysława Warneńczyka. <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą nauczyciela przyczyny wojny trzynastoletniej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie ziem przyznane państwu polskiemu na mocy II pokoju toruńskiego; • zna daty: 18.09.1454 r., 16.09.1462 r., 15.09.1463 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia postanowienia II pokoju toruńskiego; • wyjaśnia i stosuje pojęcie: Związek Pruski; • opisuje z pomocą nauczyciela ekspansję Turków; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia z pomocą nauczyciela politykę zagraniczną Jagiellonów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów i wymienia europejskie państwa, w których panowali.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
3. Polska w schyłku średniowiecza. Gospodarka, społeczeństwo, kultura	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna postacie Jana Długosza i Wita Stwosza; • wymienia najważniejsze dzieło Wita Stwosza; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia z pomocą nauczyciela rozwój kultury polskiej w schyłku średniowiecza; • opisuje sytuację gospodarczą w Polsce w schyłku średniowiecza; • zna pojęcia: folwark, pańszczyzna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i objaśnia z pomocą nauczyciela przywilej nadany szlachcie przez Jana Olbrachta w 1496r. • omawia z pomocą nauczyciela przywilej cerekwicko-nieszawski z 1454 roku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia z pomocą nauczyciela rozwój uprawnień stanu szlacheckiego na przykładzie dotyczących czasów poznanych przywilejów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ rozwoju uprawnień szlachty na gospodarkę, kulturę i społeczeństwo polskie w schyłku średniowiecza.
Zjednoczenie Polski. Polska w schyłku średniowiecza. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
4. Kunowce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1453r., 1450r. • zna postać Jana Gutenberga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze przyczyny upadku Konstantynopola; • wymienia wydarzenia kończące epokę średniowiecza i zna ich daty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna postać Konstantyna XI i Osmana; • wyjaśnia z pomocą nauczyciela znaczenie zdobycia Konstantynopola przez Turków dla kultury europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wynalezienia ruchomej czcionki dla rozpowszechnienia słowa pisanego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie dat 1450r. i 1453r. dla periodyzacji dziejów powszechnych i rozumie ich umowność.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
NOWY CZŁOWIEK W NOWYM ŚWIECIE					
5.Odrodzenie i humanizm w Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejszych twórców renesansu: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela; wymienia przedstawicieli humanizmu europejskiego: Erazma z Rotterdamu, Niccolò Machiavellego, Galileusza, Mikołaja Kopernika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela znaczenia miast włoskich jako ośrodków polityki, kultury i sztuki w XV-wiecznej Europie. znajomość; humanizm, renesans, odrodzenie, akademia, mecenat, makiawelizm, utopia, druk. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela znaczenie druku dla upowszechniania idei renesansu; wyjaśnia pojęcie: człowiek renesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia odniesienia w kulturze współczesnej do kultury renesansu i omawia ponadczasowość tej ostatniej.
6.Sztuka renesansu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela cechy stylu renesansowego w architekturze, malarstwie i rzeźbie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajomość występujące w sztuce renesansu: arkady, attyka, loggia, kopuła, sarkofag, pieta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczyciela najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu: Tycjana, Rafaela, Petera Bruegla, Sandro Botticellego, Leonarda da Vinci i Michała Anioła. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje najważniejsze dzieła epoki renesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazywa najważniejsze dzieła twórców renesansu; rozpoznaje budowę renesansową w swoim regionie lub w całej Polsce.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Gospodarka Europy w XVI wieku (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela udoskonalenia techniczne wprowadzone w Europie w XVI w.; posługuje się pojęciami: nakład, trójpółowka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: manufaktura, kompania handlowa, banki, giełdy, weksle, dualizm gospodarczy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela wyjaśnia, na czym polegał system pracynakładczej i jak doszło do powstania manufaktur. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę w rozwoju gospodarczym Europy Wschodniej i Zachodniej w XVI wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie rozwoju miast dla gospodarki XVI-wiecznej Europy.
7. Wielkie odkrycia geograficzne (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny skutki wielkich odkryć geograficznych; z pomocą nauczyciela pokazuje na mapie trasę wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana, Henryka Żeglarza, Bartolomea Diaza i Amerigo Vespucciego; znadaty: 1492r., 1498r., 1519–1521, i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1488r., 1494r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; z pomocą nauczyciela wymienia konkwestatorów: Ferdynanda Corteza, Franciszka Pizarro i Diego Almagro. wymienia towarzyszy prowadzone przez Europejczyków w Indiach, Dalekiego Wschodu i Ameryki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela sytuuje w czasie i przestrzeni najważniejsze wyprawy europejskich podróżników; charakteryzuje kulturę Azteków, Majów oraz Inków; ocenia skutki konfrontacji dwóch cywilizacji; wyjaśnia rolę konkwestatorów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczne, gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje długofalowe konsekwencje traktatu w Tordesillas; omawia układ Azteków, Majów i Inków w cywilizacji nowożytności.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
8. Początek reformacji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: odpust, celibat, reformacja, protestanci, pokój religijny; • wymienia z pomocą nauczyciela najważniejszych reformatorów: Marcina Lutra i Jana Kalwina; • zna daty: 1517r., 1555r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśni genezę reformacji w Europie; • zna pojęcia: luteranizm, kalwinizm, sekularyzacja; • zna datę: 1524–1526, i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela cele działania Marcina Lutra i Jana Kalwina; • opisuje przyczyny konfliktów wyznaniowych w Niemczech; • posługuje się pojęciem: zasada predestynacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela poglądy reformatorów religijnych; • wymienia przyczyny skutki rozłamu Kościoła zachodniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje najważniejsze dokonania Tomasza Münzera i Ulricha Zwinglego.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
9. Rozwój reformacji i reforma Kościoła katolickiego (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1545–1563, 1572r., 1598r., i przyrządkowuje im odpowiednie wydarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczyciela reformację w Polsce; znajomość: noc św. Bartłomieja, edykt nantejski, tolerancja religijna; znajomość soboru trydenckiego i jego postanowienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajomość i wyjaśnienie daty związanej z reformacją: 1534r., 1573r.; posługuje się pojęciami: anglikanizm, hugenoci, antytrynitarze, purytanizm. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczyciela najważniejsze dokonania Karola IX i Henryka IV. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki rozłamu Kościoła katolickiego dla jego dalszego funkcjonowania w Europie.
10. Odrodzenie w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przedstawicieli polskiego renesansu: Mikołaja Kopernika, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Grzegorz z Sanoka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zabytki sztuki renesansowej w Polsce; opisuje z pomocą nauczyciela znaczenie mecenatu Zygmunta I Starego dla rozwoju sztuki polskiego renesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje obiekty sztuki renesansowej na terenie Polski opisuje z pomocą nauczyciela najważniejsze dokonania przedstawicieli polskiego renesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela wkład włoskiego architekta Bartolomea Berrecciego w powstawanie renesansowej architektury w Polsce. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie twórczości polskich pisarzy renesansowych dla rozwoju polskiej literatury i polskiego języka.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
11. Rozwój demokracji szlacheckiej w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: przywilej, pospolite ruszenie, sejm, izba poselska, senat, sejm walny, <i>Nihil novi</i>, wojsko kwarciane, marszałek sejmu, ruch egzekucyjny, demokracja szlachecka; • znadaty: 1374r., 1505r., i przyporządkuje im odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i wyjaśnia pojęcie: prawosukcesyjne; • znadaty: 1422r., 1423r., 1430–1433, 1454r., i przyporządkuje im odpowiednie wydarzenia. • z pomocą nauczyciela potrafi wymienić postanowienia najważniejszych przywilejów szlacheckich • wymienia najważniejsze instytucje ustrojowe i ich kompetencje; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela funkcjonowanie państwa polskiego w okresie demokracji szlacheckiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki mające wpływ na wzrost znaczenia szlachty w Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia różnicowanie wewnątrz stanu szlacheckiego i wpływ tego różnicowania na funkcjonowanie Rzeczypospolitej.
Rozwój gospodarczy Polski w XVI wieku (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje, z pomocą nauczyciela, w jaki sposób w XVI-wiecznej Polsce handlowano zbożem; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i wyjaśnia znaczenie daty: 1496r.; • zna pojęcia: folwark, pańszczyzna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela, co wpłynęło na rozwój folwarku szlacheckiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia krótko, jaki wpływ na życie codzienne i obyczaje społeczeństwa polskiego w XVI w. miała sytuacja gospodarcza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój folwarku szlacheckiego jako przykład istnienia dualizmu gospodarczego w XVI-wiecznej Europie.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
12. Ostatni Jagiellonowie na polskim tronie (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1525r., 1569r., i przyporządkuje im odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1526r., 1562–1570, 1572r., i przyporządkuje im odpowiednie wydarzenia; znajomość: inkorporacja, flota kaperska; z pomocą nauczyciela potrafi wymienić najważniejsze postanowienia unii lubelskiej zna i rozróżnia główne urzędy państwowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów. z pomocą nauczyciela opisuje okoliczności złożenia hołdu pruskiego i zawarcia unii lubelskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela wskazuje na mapie granice państw Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki unii realnej dla przyszłości w Polsce i Litwie.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
13. Początki wolnej elekcji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela zasady wolnej elekcji; • wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: sejm elekcyjny, konfederacja warszawska, artykuły henrykowskie, <i>pacta conventa</i>; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>interrex</i>, sejm konwokacyjny; sejm koronacyjny • zna datę: 1582 r., i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie; • zna i przedstawia z pomocą nauczyciela porządek bezkrólewia ustalony w latach 1572–1573. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela rząd Henryka Walezego i Stefana Batorego na tronie polskim; • wyjaśnia różnicę między Artykułami henrykowskimi a <i>pacta conventa</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i Artykułów henrykowskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia i korzyści płynące z asady elekcyjności tronu.
Świat w XVI wieku. Polska w XVI wieku. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
TRUDNY WIEK					
14. Kulturabaroku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znacharakterystyczne cechy sztukibaroku; wymienianazwiska najwybitniejszych przedstawicielisztuki baroku: Giovanni LorenzoBerniniego, Jana Vermeera, Antona Van Dycka, Michelangela MerisidaCaravaggio, DiegoVelazqueza, Petera PaulRubensa, Rembrandta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje z pomocą nauczycielacharakterystycznecechy sztukibaroku; znairozumie znaczenie daty: 1545–1563; znapojęcia: racjonalizm, empiryzm; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczycielarozwójnauki wbaroku; znadziela najważniejszych przedstawicielisztuki baroku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczycielaróżnicemiędzy architekturą isztuką barokuirenesansu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawiawiązekmiędzy rozwojembarokuareformami soboru trydenckiego.
Wojnatrzydziestoletnia (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1618r., 1620r., 1648r., iprzy porządkowujeimodpowiednie wydarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znaprzyczyny i skutkiwojnytrzydziestoletniej z pomocą nauczycielawyjaśniapojęcie: Unia Protestancka, Liga Katolicka, defenestracja praska, pokójwestfalski; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> tłumaczy z pomocą nauczycieladlaczegopowstanie wCzechachprzekształciło sięwkonflikt ogólnoeuropejski; opisujeustrój Rzeszy przedwybuchem wojny trzydziestoletniej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczycielawpływ konfliktówreligijnychna przemiany ustrojowe państw wXVIIw.na przykładzie Rzeszy; wyjaśniamechanizm tworzeniasiękoalicji habsburskiejiantyhabsburskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczycielaskutki pokoju westfalskiego dla sytuacji politycznej i religijnej Rzeszywnastępnych stuleciach; wymieniasutki wojny trzydziestoletniej,

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą nauczyciela postacie: Gustawa II Adolfa, Albrechta von Wallensteina. 			
15. Absolutyzm we Francji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i wyjaśnia pojęcie: absolutyzm; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1661 r., 1624-1642, 1642-1661 i z pomocą nauczyciela przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie; • zna postać kardynała Mazariniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcie: merkantylizm, racja stanu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne cechy monarchii absolutnej; • z pomocą nauczyciela ocenia rolę kardynałów Richelieu i Mazariniego w dziejach Francji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela ocenia wpływ ustroju absolutystycznego na umocnienie pozycji międzynarodowej Francji.
16. Monarchia parlamentarna w Anglii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: rewolucja, monarchia parlamentarna, parlament, Gabinet Ministrów; 	<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcie: purytanizm; • zna daty: 1645 r., 1649 r., 1660 r., 1679 r., 1688 r., 1689 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; • z pomocą nauczyciela przedstawia postacie: Karola I Stuarta, Oliwera Cromwella. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela wydarzenie nazwane „sławetną” lub „chwalebną” rewolucją”. • z pomocą nauczyciela opisuje przebieg rewolucji w Anglii w XVII wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na przykładzie Anglii charakteryzuje z pomocą nauczyciela główne cechy monarchii parlamentarnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje ustroje monarchii parlamentarnej w Anglii, absolutyzmu we Francji oraz ustroju Rzeczypospolitej przed wojną trzydziestoletnią.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
17. Kultura barokowa w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela zabytki sztuki i barokowej w Polsce; z pomocą nauczyciela opisuje strój polskiego szlachcica, stosując nazwy: żupan, kontusz, pas; wyjaśnia pojęcie: Sarmata. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela cechy sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie wymienia nazwiska architektów ważnych dla kultury baroku w Polsce. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje z pomocą nauczyciela zabytki sztuki barokowej w swoim regionie wymienia pozostałe elementy stroju szlacheckiego: karamulę, kołpak, hajdawery. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa rolę sarmatyzmu w budowaniu tożsamości szlachty jako grupy społecznej; wyjaśnia pogląd, że Rzeczpospolita była w XVII w. przedmurzem chrześcijańskiej Europy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ sztuki baroku na kulturę szlachecką w Rzeczypospolitej.
18. Rzeczpospolita na początku panowania Wazów (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadaty: 1605r., 1610r., 1620r., 1621r., 1634r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje i wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia i nazwy: dymitriada, Samozwaniec, lisowczy, husaria, regent, detronizacja; znadaty: 1600r., 1618r., 1629r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; wymienia postanowienia rozejmu w Dywlinie i pokoju polanowskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją, ze Szwecją i Moskwą; opisuje z pomocą nauczyciela najważniejsze etapy wojen Rzeczypospolitej w I połowie XVII w. ze Szwecją, państwem moskiewskim i z Turcją 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela okoliczności objęcia tronu polskiego przez Zygmunta III Wazę; przedstawia krótko postaci: Zygmunta III Wazę, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Jana Zamojskiego, Gustawa II opisuje z pomocą nauczyciela następstwa wojen w XVII w. dla Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę wewnętrzną i zewnętrzną Zygmunta III Wazę; opisuje zaangażowanie Rzeczypospolitej w wojnie trzydziestoletniej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
19. Problem kozacki w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie posługuje się pojęciami i nazwami: Kozacy, unia, powstanie, ugoda; • zna daty: 1596r., 1648r., 1654r., 1658r., i przy porządkuje im odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna nazwę: Sicz, i posługuje się nią; • zna daty: 1637r., 1651r., 1667r., i przy porządkuje im odpowiednie wydarzenia; • opisuje z pomocą nauczyciela przyczyny podpisania unii brzeskiej; • wymienia z pomocą nauczyciela postanowienia: rozejmu w Andruszowie; ugody w Białej Cerkwi, ugody w Zborowie i ugody w Hadziaczu. • z pomocą nauczyciela opisuje wybuch i przebieg powstania Chmielnickiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą nauczyciela przyczyny konfliktu z Kozakami w XVII w.; • charakteryzuje sposób życia Kozaków oraz na ich pochodzenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Chmielnickiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ powstania Chmielnickiego na tworzenie się świadomości narodowej Ukraińców.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
20. Potop – najazd szwedzki 1655–1660	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela przyczyny wojny ze Szwecją w połowie XVII w.; znajomość: potop szwedzki, pokój w Oliwie, i posługuje się nimi; znadaty: 1655 r., 1660 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela stosunki pomiędzy Rzeczpospolitą a Szwecją zapanowania pierwszych Wazów; znajomość: traktaty wawelsko-bydgoskie, i posługuje się nimi; znadaty: 1657 r., i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia z pomocą nauczyciela postaci: Janusza Radziwiłła, Jerzego Lubomirskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Stefana Czarnieckiego, Pawła Sapięchy, Karola X Gustawa, przeora o. Augustyna Kordeckiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela następstwa polityczne, ekonomiczne i demograficzne wojen polsko-szwedzkich w XVII w.; opisuje z pomocą nauczyciela okoliczności i znaczenie podpisania traktatów wawelsko-bydgoskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia długofalowe skutki traktatów wawelsko-bydgoskich dla Rzeczypospolitej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
21. Odrodzeniu szlacheckiej do oligarchii magnackiej (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna główne zjawiska świadczące o kryzysie Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII w.; • wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: magnateria, rokosz, absolutyzm, <i>liberum veto</i>, latyfundia magnackie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1606–1609, 1652r., 1668r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia. • opisuje z pomocą nauczyciela próby reform Rzeczypospolitej Jana Kazimierza Wazy. • przedstawia z pomocą nauczyciela postacie: Jana Kazimierza Wazy, Władysława Sicińskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: instrukcja, oligarchia magnacka, klientela, patron; • przedstawia postacie: Jerzego Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła; • wskazuje z pomocą nauczyciela przyczyny kryzysu polityczno-gospodarczego w Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII w.; • opisuje z pomocą nauczyciela okoliczności rokoszu Zebrzydowskiego i Lubomirskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela zmiany w systemie polityczno-ustrojowym Rzeczypospolitej w XVII wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i ocenia skutki istnienia zależności patron-klient dla polityki wewnętrznej XVII-wiecznej Rzeczypospolitej.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
22. Wojny z Turcją w końcu XVII wieku i odsiecz wiedeńska (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny wojny z Turcją w 2. połowie XVII w.; • przedstawia z pomocą nauczyciela postacie: Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego, Kara Mustafy; • zna datę: 1683 r., i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela politykę zagraniczną Jana III Sobieskiego; • zna daty: 1667 r., 1669 r., 1672 r., 1673 r.; • wymienia z pomocą nauczyciela postanowienia pokoju w Buczaczu i pokoju w Karłowicach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny zagrożenia tureckiego w 2. połowie XVII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia z pomocą nauczyciela znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia ogólnoeuropejskie znaczenie odsieczy wiedeńskiej.
Świat w XVII wieku. Polska w XVII wieku. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
OŚWIECONY WIEK					
23. Oświecenie w Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela przedstawicieli oświecenia: Denisa Diderota, Monteskiusza, Woltera, Jana Jakuba Rousseau; rozumie pojęcie: oświecenie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje pojęcia: empiryzm, liberalizm ekonomiczny, deizm, ateizm, encyklopedyści. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela zasadę trójpodziału władzy i zasadę umowy społecznej; wyjaśnia pojęcie: absolutyzmu oświecony. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie i potrafi z pomocą nauczyciela interpretować hasła oświecenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie sformułowania zasady trójpodziału władzy dla zmian ustrojowych XVIII-wiecznych państw.
Społeczeństwo i gospodarka Europy w XVIII wieku (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajmie, jakie nastąpiły w demografii XVIII-wiecznej Europy; zna i stosuje pojęcia: postęp techniczny, płodozmian. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela wynalazki, dzięki którym nastąpił postęp techniczny: latające czółenko, mechaniczna przędzarka, maszyna parowa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczyciela zmiany w rozwoju rolnictwa w połowie XVIII wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: rewolucji przemysłowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie nowych wynalazków dla postępu cywilizacyjnego.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
24. Sztuka klasycyzmu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znadzieła najwybitniejszych twórców klasycyzmu; wyjaśni pojęcie: klasycyzm. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela charakterystyczne cechy klasycyzmu; wyjaśni pojęcia: klasycyzm, tympanon, gzyms, kapitel kolumny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje zabytki klasycystyczne w swoim regionie w Polsce. przedstawia z pomocą nauczyciela postacie najwybitniejszych twórców klasycyzmu: Antonia Canovy, Jacques'a Louisa Davida, Dominika Merliniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postacie: Jana Chrystiana Kamsetzera, Szymona Bogumiła Zuga, Antonio Corazziego, Jakuba Kubickiego, Bertela Thorvaldsena. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wkład polskich przedstawicieli klasycyzmu w sztukę europejską.

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
25. Niebezpieczne sąsiedztwo – Rosja w XVIII wieku (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna postacie: Iwana IV Groźnego, Piotra I, Katarzyny II; wymienia daty: 1547r., 1564–1572, 1613r., 1689–1725, i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela przedstawia reformy Piotra I Wielkiego wyjaśnia pojęcia: opricznina, bojarzy; wyjaśnia pojęcie: „wielka smuta”; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny wzrostu potęgi Rosji; charakteryzuje z pomocą nauczyciela rząd Katarzyny II; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyn i konsekwencje dominującej pozycji Rosji w Europie Środkowej; wskazuje z pomocą nauczyciela reformy w Rosji, które miały charakter oświeceniowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ działalności władców Rosji w polityce wewnętrznej na przyszłe losy Rzeczypospolitej.
26. Niebezpieczne sąsiedztwo – Prusy w XVIII wieku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje pojęcia: elektor, „król-sierżant”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1657r., 1701r., 1742r., 1756–1763, zna i stosuje pojęcie: „rozbójnik Europy”. wskazuje na mapie zmiany terytorialne w XVIII-wiecznych Prusach; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: „cud domu brandenburskiego”; opisuje politykę Prus pod rządami Fryderyka III, Fryderyka Wilhelma II i Fryderyka II; wskazuje z pomocą nauczyciela reformy w Prusach, które miały charakter oświeceniowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna reformy przeprowadzone w Prusach w XVIII w. oraz wyjaśnia z pomocą nauczyciela ich znaczenie dla pozycji Prus w Europie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ działalności władców Prus w polityce wewnętrznej na przyszłe losy Rzeczypospolitej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
27. Niebezpieczne sąsiedztwo – Austria w XVIII wieku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje zasięg granic monarchii Habsburgów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia z pomocą nauczyciela reformy oświeceniowe przeprowadzone w monarchii Habsburgów; • przedstawia postacie: Marii Teresy, Józefa II. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje z pomocą nauczyciela reformy w Austrii, które miały charakter oświeceniowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje z pomocą nauczyciela rządzącego reformy Marii Teresy i Józefa II oraz wyjaśnia ich wpływ na pozycję Austrii w Europie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ działalności władców Austrii w polityce wewnętrznej i przyszłe losy Rzeczypospolitej.
28. Stany Zjednoczone Ameryki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • wymienia przyczyny wybuchu wojny o niepodległość; • przedstawia z pomocą nauczyciela postacie: Jerzego Waszyngtona, Kazimierza Pułaskiego, Tadeusza Kościuszki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1773r., 1774r., 1774–1782, 1781r., 1776r., 1787r., 1789r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia; • wymienia podstawowe zasady Deklaracji Niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych; • posługuje się pojęciami: kolonia, „herbata bostońska”, Kongres Kontynentalny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela sytuację w koloniach angielskich w Ameryce Północnej w 2. połowie XVIII wieku. • wymienia bitwy wojny o niepodległość i określa ich znaczenie: Lexington, Saratoga, Yorktown. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny powstania Stanów Zjednoczonych oraz zasady ustroju tego państwa z pomocą nauczyciela; • wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała zasadę trójpodziału władzy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie znaczenie dla funkcjonowania współczesnego państwa amerykańskiego idei, które legły u podstaw stworzenia Stanów Zjednoczonych.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
29. Początek Wielkiej Rewolucji Francuskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny wybuchu rewolucji; • wymienia z pomocą nauczyciela podstawowe zasady zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela; • zna i wyjaśnia pojęcia: Stany Generalne, rewolucja, jakobini; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela poszczególne etapy początkowego okresu rewolucji francuskiej; • zna daty: 14.07.1789r., 26.08.1789r., 1791r., 1792r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia. • przedstawia postaci: Ludwika XVI, Maksymiliana Robespierre’a, George’a Dantona, Jean-Paula Marata. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela postawę państw europejskich wobec rewolucji we Francji; • zna i stosuje pojęcia: konstytuanta, kordelierzy, sankiuloci, Legislatywa. • przedstawia postaci gen. Józefa Lafayette’a; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i opisuje z pomocą nauczyciela zmiany ustrojowe wprowadzone w pierwszym okresie rewolucji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje idee i wydarzenia pierwszego etapu rewolucji francuskiej, które były realizacją myśli oświeceniowej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
30. Dyktatura jakobinów i schyłek rewolucji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje z pomocą nauczyciela wydarzenia z 27 lipca 1794r.; • wyjaśnia z pomocą nauczyciela znaczenie dat: 1793r., 1794rok. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje z pomocą nauczyciela poszczególne etapy rewolucji francuskiej; • wyjaśnia znaczenie daty: 1795–1799. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje pojęcie: dyktatoriat; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela wymienia i ocenia skutki rewolucji francuskiej; • z pomocą nauczyciela omawia i ocenia znaczenie rewolucji francuskiej dla powstania modelu współczesnego państwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na przykładzie dyktatury jakobinów opisuje różnorodność postawy społeczeństwa wobec terroru państwowego.
Świat w XVIII wieku. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					

Tematlekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
31. Czas saskie (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje pojęcia: bezkrólowie, abdykacja, sejmniemy; • wyjaśnia pojęcie: unia personalna. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1700–1721, 1704r., 1706r., 1709r., 1717r., 1732r., 1733r., 1734–1736, • omawia z pomocą nauczyciela wydarzenia związane z okresem bezkrólowia; • wymienia z pomocą nauczyciela postanowienia sejmuniemego i wyjaśnia ich znaczenie; • przedstawia z pomocą nauczyciela postacie Karola XII, Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela przyczyny i przejawy kryzysu w czasach saskich; • charakteryzuje z pomocą nauczyciela sytuację w Rzeczypospolitej po śmierci Augusta II. • dostrzega przejawy ożywienia gospodarczego w Rzeczypospolitej w czasach saskich; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela zmiany w położeniu międzynarodowym Rzeczypospolitej w XVIII w.; • z pomocą nauczyciela charakteryzuje ocenę politykę zagraniczną i wewnętrzną Wettinów w Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia panowanie Sasów w Rzeczypospolitej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
32. Oświecenie w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje i wyjaśnia pojęcia i nazwy: mecenat, Szkoła Rycerska, obiady czwartkowe, Komisja Edukacji Narodowej, <i>Collegium Nobilium</i>; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela reformę oświaty z czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego; charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego; wyjaśnia znaczenie dat: 1773 r., 1740 r., 1765 rok. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia z pomocą nauczyciela postacie: Adama Naruszewicza, Franciszka Zabłockiego, Michała Poniatowskiego, Grzegorza Piramowicza, Stanisława Leszczyńskiego, Stanisława Konarskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Ignacego Krasickiego, Hugo Kołłątaja, Ignacego Potockiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę wprowadzenia reform ustrojowych w XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej. charakteryzuje z pomocą nauczyciela specyfikę polskiego oświecenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie, w jaki sposób polscy myśliciele realizowali zasady oświecenia.
33. Czasy stanisławowskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela wskazuje przy czynie Irozbioru Rzeczypospolitej; wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: konfederacja, sejm konwokacyjny, rozbiór, Rada Nieustająca, „Familia”; znadaty: 1768 r., 1772 r., 1773 r., 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie: Karola Radziwiłła, Michała Krasińskiego; znadaty: 1764 r., 1775 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia. opisuje z pomocą nauczyciela wydarzenie 1768 roku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela inicjatywy reformatorskie Stanisława Augusta Poniatowskiego; wymienia postacie: Jana Klemensa Branickiego, Józefa Pułaskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela sytuację polityczną w Rzeczypospolitej przed elekcją Stanisława Poniatowskiego; wyjaśnia z pomocą nauczyciela wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania Irozbioru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie konfederacji barskiej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
34. Sejm Wielki, Konstytucja 3 maja i drugi rozbiór	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia z pomocą nauczyciela reformy Sejmu Wielkiego; przedstawia postacie: Hugo Kołłątaja, Ksawerego Branickiego, Ignacego Potockiego, Józefa Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki, Stanisława Małachowskiego; sytuuje w czasie II rozbiór Rzeczypospolitej; wyjaśnia z pomocą nauczyciela pojęcia: Sejm Wielki, czarna procesja; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela sytuację wewnętrzną i zewnętrzną w Rzeczypospolitej przed Sejmem Wielkim; z pomocą nauczyciela wyjaśnił wzmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja; wyjaśnia z pomocą nauczyciela sytuację gospodarczą i polityczną po II rozbiórze Rzeczypospolitej. znadaty: 1788–1792, 1791r., 1793r., i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postacie: Kazimierza Nestora Sapiehy, Szymona i Józefa Kossakowskich, Seweryna Rzewuskiego; ocenia z pomocą nauczyciela przystąpienie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej następstwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia reformy Sejmu Wielkiego oraz Konstytucji 3 maja i dokonania innych państw XVIII-wiecznych.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
35. Powstanie kościuszkowskie i utrata niepodległości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie kościuszkowskie; z pomocą nauczyciela wymienia następstwa powstania kościuszkowskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> znajomość: uniwersał, insurekcja, naczelnik. sytuuje w czasie III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje jej mapie wynikające z niego zmiany terytorialne. znajomość daty: 24.03.1794r., 4.04.1794r., 24.10.1795r., 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela objaśnia cele i następstwa insurekcji kościuszkowskiej; sytuuje w czasie i przestrzeni wszystkie rodzaje Rzeczypospolitej; wskazuje z pomocą nauczyciela przyczyny upadku Rzeczypospolitej. znajomość bohaterów powstania: Bartosza Głowackiego, Tadeusza Kościuszkę, Jana Henryka Dąbrowskiego, Hugo Kołłątaja; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela ocenia okres panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia decyzję o wybuchu powstania kościuszkowskiego i szanse jego powodzenie.
36. Polska w XVIII wieku – lekcja utrwalająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna i wymienia z pomocą nauczyciela przełomowe wydarzenia dotyczące historii Polski XVIII wieku z pomocą nauczyciela pracuje z mapą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi podać przyczyny, które doprowadziły do upadku Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie złożoność przyczyn, które doprowadziły do upadku Rzeczypospolitej i sytuuje je w czasie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela omawia zmiany terytorialne, wydarzenia polityczne, gospodarcze, kulturowe i społeczne, które wydarzyły się w XVIII wieku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzega złożoność problemów, które doprowadziły do upadku Rzeczypospolitej i potrafi je szeroko omówić

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych:

- sprawdzanie prac pisemnych tylko pod względem merytorycznym, (dysortografia)
- możliwość pisania prac pisemnych (domowych) na komputerze i oddawania ich w postaci wydruku (dysgrafia),
- w razie potrzeby zmniejszenie ilości zadań na sprawdzianie,
- w razie potrzeby wydłużenie czasu pisania kartkówek,
- w razie potrzeby pomoc nauczyciela w zakresie zrozumienia przez ucznia poleceń do zadań i tekstów.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- **odpowiedź ustna,**
- **aktywność** (system plusów)

Ocenie podlega wkład ucznia w przebieg lekcji w formie:

- wypowiedzi ustnych,
- pracy w grupach,
- pracy samodzielnej (pisemna) na lekcji i w domu,

- **praca domowa,**
- **praca na lekcji,**
- **kartkówka,**
- **sprawdzian (praca klasowa),**
- **prezentacje multimedialne ,**
- **test kompetencji,**
- **referat,**
- **praca długoterminowa (minimum 2 tygodnie na jej przygotowanie),**
- **udziału w olimpiadach, konkursach przedmiotowych.**

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji, zapowiedziane kartkówki

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji i zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian (pracę klasową), test kompetencji, zapowiedzianą kartkówkę to powinien ją napisać (sprawdzian zaliczyć) najpóźniej na dwa tygodnie od powrotu do szkoły. Maksymalny termin napisania prac obowiązkowych dotyczy uczniów, których nieobecność usprawiedliwiona trwała co najmniej tydzień.

Uczeń uchylający się od sprawdzianów (prac klasowych), testów kompetencji tzn. nieobecny bez usprawiedliwienia w dniu sprawdzianu, traci prawo do poprawiania oceny z tego sprawdzianu, testu kompetencji w dodatkowym terminie.

Poprawa ocen bieżących.

Każdą ocenę uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna. Termin poprawy następuje maksymalnie w ciągu 2 tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

Przy poprawianiu prac klasowych (sprawdzianów) punktacja nie zmienia się. Oceny otrzymane na poprawie wpisywane są do dziennika.

Nieprzygotowania do lekcji.

Uczeń ma prawo dwukrotnie w półroczu zgłosić przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowanie bez ponoszenia konsekwencji. Nie dotyczy to sprawdzianów (prac klasowych), zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Zgłoszenie nieprzygotowania nie upoważnia ucznia do braku pracy na bieżącej lekcji.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej oceny rocznej o jeden stopień, jeśli w terminie tygodnia od podania oceny przewidywanej zgłosi do nauczyciela chęć poprawy tej oceny. Na sprawdzianie przygotowanym przez nauczyciela, uwzględniającym wymagania programowe na ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej, uczeń winien uzyskać minimum 80% prawidłowych odpowiedzi. Ocena z poprawy nie ma wagi.

Nauczyciele:

*Małgorzata Głowińska
Małgorzata Szudzikowska
Katarzyna Wołosz*